

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Christian

Palladis simulacrum ab ... Christiano Augusto, Hærede Norwegiæ, Sleswici, Holsatiæ, Stormariæ, Dithmarsięq., Principe, Comite in Oldenburgh & Delmenhorst in Regia et Equestri Sorana publica oratione memoriter exhibitum d. XXI. Nov. M.DC.LVII.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Soræ : literis Georgii Hantschenii, 1657

Fysiske størrelse | Physical extent:

[48] s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

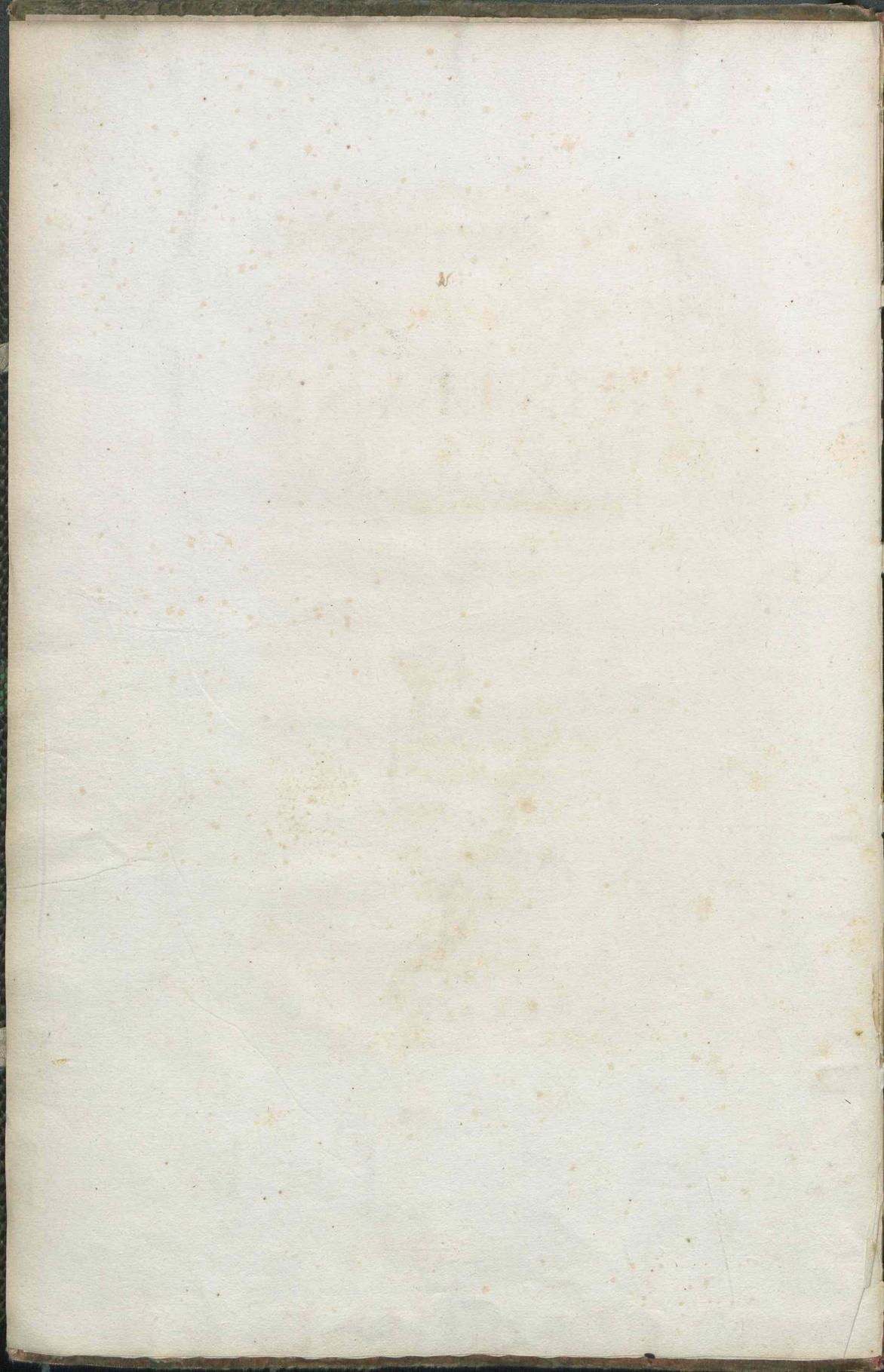
94³ - 183.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130019000932

F. D.
PALLADIS SIMULACRUM
ab
ILLUSTRISSIMO PRINCIPE,
DN.
CHRISTIANO
AUGUSTO,
Hærede Norwegiæ,
Sleswici, Holfatiæ, Stormariæ,
Dithmarsiaq; PRINCIPE,
Comite in Oldenburgh & Delmenhorft.

In,
Regiâ & Equestri
SORANA.
Publicâ oratione
memoriter exhibitum
Die XXI. Novembr.
A. O. R.
clb. Ib. C. LVII.

S O R Æ,
Literis Georgii Hantschenii, Acad. Typogr.

R. D.
FALLADIS SIMULACRUM

et
ILLUSTRISSIMO PRINCIPIS

CHRISTIANO
AUGUSTO

Herzogs
Sleswici, Holste, Stormarck,
Dithmarsch, PRINCEPS
Comite in Oldenburg & Delmenhorst

Regis & Episcopi

SORANA

Publici orationis

in honorem Christianissimi

Die XXI Novembris

A. O. R.

cl. J. C. LVII

S O R A
Litho Georgii Hainmanni, Actus Typogr.

SERENISSIMO ac POTENTISSIMO
PRINCIPI ac DOMINO

DN.

FRIDERICO TERTIO,

Daniæ, Norwegiæ, Gothorum, Wan-
dalorumque REGI. Sleswici, Holfatiæ, Stor-
mariæ, Dithmarsiciæque Duci. Comiti in Olden-
burgh & Delmenhorst.

DOMINO CLEMENTISSIMO,
PATRUO GRATIOSISSIMO.

S.

 ALLADI huic meæ, licet te-
nui & crassiori Minervâ depictæ,
FRIDERICE REX Serenis-
sime, ut faveas ipse, favorisq. publici
viam Regiâ humanitate aperias,
facile, ut confido, poteris exorari. Fallerer profe-
ctò, si illustrius alibi expectarem MARMOR, nisi
Tua Majestatis dextram, cui TANTINUMINIS
inscriberetur MEMORIA. Præterquam enim quod
Te Regem literis & armis validum boni omnes ce-
lebrent, accedit insuper, quod Tui omninò muneris
sint, quæcunq. ad Te defero: Ita justissimò ipsius
naturæ ordine in mare redeunt fluvii, originemque
repe-

*repetunt, unde profluxere: Tuæ Majestatis bonitas
mibi mare, unde vel sexcenti in me benignitatis de-
lapsi sunt rivuli, imo flumina. Ignosces igitur liber-
tati, quam Tuam mihi munificentia fecit; Cujus fuit,
quod per biennium hætenus tam literis quam
armis in Illustri Tuâ SORANA liberalissime fuerim
imbutus: Cujus etiam porrò erit, ut in omne, sive
Togæ sive sagi, negotium, favente Numine, felici-
ssime olim exurgam, ALIAQUE tum PALLADE
Tuæ Majestati ex votò me approbem. Interea*

**FRIDERICE POTENTISSIME, DEUS TE CUM
TUIS CONSERVET. PATRUE FAVENTISSIME,
DEUS TE SERVET. DEUS TE NOBIS DEDIT, DEUS
TE PERPETUET. TIBI IMPERIUM SECURUM
ROGAMUS. VIVAS FELICITER, FELICISSIME.
HOSTIUM TRIUMPHATOR, REBELLIVM DOMI-
TOR, MALE FIDORUM ULTOR. VINCAS, VA-
LEAS, FELIX IMPERES. PER TE QUIETA RE-
SPUBLICA, PER TE SIT SALVA. TUERE NOS,
TUERE TUOS. BENE TIBI COMMITTIMUS, QUOS
BENE AMAS, AMATOR TUORUM. BONUM IM-
PERIUM NULLA VIS LÆDAT, NULLA INJURIA
SUBRUAT. COELESTIS REX TERRENUM CU-
STODIAT. TE SALVO OMNES SECURI ERIMUS,
OMNES SALVI. TUA INCOLUMITAS NOSTRUM
VOTUM, ET VOTUM OMNIUM BONORUM.
Dabam SORÆ XI. Cal. Dec. A.C. cIo. Io. c. LVII.**

Reg.^æ T.^æ M.^{ti}

Submissò ac devotissimò

animi affectu

in æternum

additus.

**CHRISTIANUS AUGUSTUS
HOLSAT. PRINC.**

Generose Domine GEOR-
GI ROSENKRANTZ,
Præses Academiæ Magnificæ;
Seculi Tui, sexusque rarum or-
namentum, Nobilissima Matro-
na, Domina BRIGITTA TOTT.
Nobilissime, Spectabilis, Reverende, Clarissi-
mique Viri. Vos in spem Patriæ geniti & e-
ducandi Nobilissimi Commilitones; Cæteri
præterea, quotquot adestis, *qua literis qua ar-
mis* conspicui, Viri & Juvenes, Auditores &
Hospites omnes benevoli, gratissimi.

Mortalium animis additum planè, & quasi
innatum esse, ut altius quid spirent, & longius
progredi plerumque gestiant, quam par est,
ille sciebat egregiè, qui in Oraculi modum e-
didit, ut se ipsum quilibet cognosceret. Uti-
nam verò & ego virium mearum in præsentis
feriò recordatus, in tenuitatis meæ notitiam
melius descendissem, majori forsitan mode-
stiæ laude Vobis probarer. Quàm enim res
dubia est, & quantæ magnitudinis onus, quod
modò in me suscepi? Cathedram hanc scilicet
ascendi, & coronam vestram lectissimam in-

gressus sum, ut PALLADEM vobis & PALLADIS
studia sisterem, ac ita quidem, ut Divæ hujus
meritis, quæ comparationem neutiquam ad-
mittunt, & Vestris præterea, ut eruditis, ita &
delicatissimis auribus satisfacerem. Utrum-
que certe molientis vires excedit longius ;
Qui neque facundiâ, neque ingeniô, in tanta
conamina fatis aptô, valeo Vereor igitur,
Auditores, ne, dum ætas ista, quæ privatis vix
exercitiis apta, in publica se jam temerariè ni-
mis immittit, Apelleum istud, *ne sutor ultra cre-
pidam*, audacię meæ prudentiorum aliquis op-
portunè opponat, & violatæ me modesti-
eum, non planè præter meritum, peragat.
Verum enim verò, cum primus veniæ gradus
esse credatur, agnoscere culpam, Fatebor in-
firmitatem ingenuè ; Fatebor rationem ho-
nesti decorive, Vestri itidem Favoris, quô in
hunc locum me allexistis, improvido mihi at-
que malè cauto imposuisse. Dum enim re-
ligioni ducebam, transacti hæcenus, inter hæc
Musarum vireta, non inutiliter otii rationem
aliquando non reddere ; Ne vel optimi Regis
Favore frustra admittus viderer, vel Vestris
etiam, *Faventissime Præses, Colendique Academiæ
Patres*, sæpiusculè ad Academicum hocce ten-
tamen additis stimulis non morigerarer, sum-
psi tandem imprudens partes, quas decorè fa-
tis

tis implere, ultra juvenilis pectoris vires aliquid esse lubens nunc agnosco : Et cum partes has deferere nunc, integrum amplius non sit, nec insigni absque dedecore filere jam liceat, indubitata me animi fiducia tenet, Vos, quem in hoc gloriolæ theatrum dicendique exercitium Vestris consiliis animastis, auribus etiam vultuque benevolis, dum PALLADIS vobis IDEAM ET MINERVÆ DECORA breviter propono, alacriorem, audacioremque reddi-
turos. Sic Favor Vester, quô juvenilem istiusmodi ætatem, inter hos dicendi discendique conatus, nunquam non prosequi soletis, orationis meæ tenuitatem sufficienter supplebit.

Ne verò obscurior aliquis verborum sensus animos Vestros in suspensio teneat, *Auditores honoratissimi*, effigiem ejus, priusquam progrediar longius, qualem illam priscorum fabula & penicillus nobis exhibuit, accipite. Fingebatur PALLAS de Cerebrô Jovis progenita Virago, Vultu virili & serenô, armata tota, & galeâ eleganter variegatâ induta, humeros Ægide tecta, *Unâ manu hastam, alterâ apertum sustinens librum*, ut sapientiæ simul & belli Dea existimaretur, cujus statuam, quam PALLADIUM dicebant, basi quadratæ, quæ stabilitatis & firmitatis figura est, imponebant, quæcunque verò vel excogitata optimè, vel peracta erant felici-

liciter, ad hanc disciplinarum & artium felicissimam Matrem referebant, & in eâ solâ conjungebant. Elegans omninò nec difficilis, ut mihi quidem videtur, fabulæ sensus, diligentiorique meditatione non indignus. Sic scilicet omnes hucusque Prudentes existimarunt, & adhuc dum existimant; Non posse Rempubli- cam, nec totius orbis machinam, à casu, nisi armorum librorumque studiis fultam, florere; requirique, ut, qui salvam istam velit, hastam cum PALLADE tractet, galeam induat, & libros, quamque inde addiscere licebit sapientiam, non negligat.

Ac quidem *Auditores*, de literis artibusque liberalibus, quas PALLADIS liber nobis commendat, ut primò in limine paucissima dicam, miror omninò repertos olim & reperiri adhuc hodie non paucos, quorum ingenia durior quædam asperitas, ne dicam Barbaries, adeò ab omni ratione veri rective alienos reddidit, ut in Musarum Gratiarumve pernitiem Catilinariam propè conjurationem iniverint, & decretorium quasi bellum iis indixerint: Scilicet in vanò suò inanique cerebellò nescio quæ sibi somnia fingunt, artesque has liberaliores, tanquam non modò non utiles publico bono, sed & noxias omninò, ex hominum commercio exulare jusserunt. Priscorum si revol-
vimus

vimus historias, non raros invenimus ita delirantium cœtus; Adfint Lacedæmonii, qui bellicis artibus licet adeò fuerint inclyti, ut *teste Justinò*, vindices se libertatis Græciæ profiterentur, de Doctrinæ tamen contemptu gloriari fastuosius, eumque inter non ultima virtutis suæ documenta referre minime dubitaverunt. At non parum illis, si rectè sentio, interfuisset, si literarum, quarum Atheniensibus gloriam adeo vitio vertebant, studiosiores paulò fuissent: didicissent utique imponere felicitati suæ frenos, tutiusque multo haberi, conservare quæ possederis, quam nova in super& quidem in peregrinâ gente acquirere; victi enim ab Asiaticis, & quos antea per contemptum superbius spreverant, Atheniensibus, in Conone pariter atque Epaminonda didicere, idem hostibus suis, *referente eodem Justinò*, resumendæ potentiæ initium fuisse qui sibi finis erat. Nec Gothi (unde origo nobis) feliciora experiebantur fata, dum literas aliquando omnes ac monumenta veterum à stirpe convellere conati sunt, Reginæque suæ filium ne quidem institui, diutius voluerunt, satis amplis doctoribus instructum eum jactantes Majoribus suis; Sed belluæ illi erant, *affirmante Scaligerò*, & nimio opere absurdi, quibus meritò respondeas quod Hispaniarum Regi

c olim

olim Alphonfus Arragonum Rex ; Bestiarum
has esse voces non hominum. Sed quid non
de Romanorum, non plebejis equidem, sed iis,
proh facinus ! dicam ? qui Imperatores, qui
decora erant & ornamenta sæculi sui, Corio-
lanô & Mariô. Qui nisi literas superbius spre-
vissent, easque Doctoribus suis ad virtutem ni-
hil prodesse quicquam existimassent, quin po-
tius Musis nostris Gratiisque industriosius li-
tassent, non certè tantô impetu ablati, foedum
adeo & turpem rebus suis exitum dedissent ;
Idem Licinium Imperatorem error, an mavis
delirium ? incesserat, qui scientiam venenum
nominabat publicum, Philosophos vero Ora-
toresque Reipublicæ pestem: Pestis magis ipse
& abominatio orbis. Quis Caroli Galliarû Regis
historiam nescit. ? Ex Patriô is tamen placitô
planè rudis quam infeliciter Regnis suis & quâ
turpiter exciderit Cominæus fuscè fati deplora-
rat. Felicior PALLAS nostra, quæ excellentiori-
bus ingeniis & quibus

De meliori luto finxit præcordia Tit an.

apertô, quem manibus tenet, librô, hoc est, om-
ni sapientiæ prudentiæque thesauro, felici-
cissimè præsidet. Adeat ergo meâ quidem
sententiâ MINERVAM scrutetur PALLADIS
librum, quicumque aut vivere feliciter, aut a-
gere inter homines salutariter prudenterque
deside-

desiderat. Sic sine labore & absque tædiô
reperiet, limpidissimos viventium aquarum ri-
vulos, profundissimas divinæ & humanæ sapi-
entiæ fodinas, ditissimasque venas, quibus nil
nisi dulcissimi gratissimique fructus recondun-
tur. De cerebrô Jovis, ubi omnis sapientiæ
sedes, prognatam PALLADEM finxerunt Poë-
tæ, ut actionum illam omnium, artiumque li-
beralium, Deam ac Principem constituerent, ;
Egregiè profectò omnia, si mecum sentietis,
Auditores, Divinum quid esse, & humanis vi-
ribus majus, ut iis optimè innutritus animus
nunquam non cum Ulysse pertot bonæ menti
minantia pericula innocenter & illæsus cir-
cumeret. Sic Martem, sic Venerem, alios-
que Deorum gentilium à PALLADE victos &
humi pro stratos ingeniosô quondam com-
mentô *Homerus* eleganter descripsit, ; quic-
quid præterea vel inventione celebre, vel vir-
tute illustre, aut factu nobile erat, soli adscri-
psit MINERVÆ. Nec privati modò hanc stu-
diorum felicitatem agnovere sed Principes
etiam & quibuscunque in publica concessus
unquam est adytus. Utut enim vel illustris
maximè sit Regum dignitas, & divinitas, quæ-
dam Principum munus ; Vix tamen singulos
reperias, quibus tantò non munere sed one-
re laudabiliter fungi & defungi licuerit, nisi
saluta-

salutarium monitorum, Prudentiæque, ex studiis conquisitæ face, caliganti ceteroquin menti præluxerint. Scilicet ut vitis, tametsi arbor est omnium nobilissima, arundinum, nihilominus arborumve altarum eget sustentaculis: Ita Magnates & mortalium singuli, nisi meus me animus fallit, literarum operâ.

Qualis Poëtarum ille Cyclops amissô, oculo, talis mihi Princeps, aut qui Principi à consiliis, si lumen hoc frontis desit. Vidit id, quem totus Oriens victorem agnovit, Alexander, tanti enim is fecerat bonarum & laudatissimarum literarû studia, ut Doctrinâ anteire alios, quam vel opibus, vel dignitate maluerit. Navem inter incertos fluctus non diriges absque ferrô quod siderites affricuit: Nec Rempublicam pariter, nisi hæc te afflaverit Diva. Sive enim negotiorum consideremus numerum absque numerô, sive periculorum tam à civibus quam incolis imminentium continuam varietatem, vix erit aliquis, opinor, tam impudenter effrons, qui nisi illâ, magistrâ, expediri ista singula probè posse existimet. Non casus heic modò eventusque rerum, sed ratio etiam causæque noscendæ erunt, eritque hoc salubre præ primis atque frugiferum, omnis te exempli documenta in illustri posita in tueri; Ut inde tibi tuæque Reipublicæ quod imitere capias,

sum exhibiturus : Horum scilicet in literas & honestiora ista studia ardentissimum animum & desiderium inexplebile nulla non loquitur historia ; Nisi Tacitum fortean male prudens aliquis in contraria sentientem produceret , qui Germanorum gentem somno ciboque deditam describit , inertemque & literarum secreta ignorantem ; Sed vix ille Germaniæ nostræ extrema libaverat , dumque sua saltem fastuosius mirabatur , cætera , ut exterus , ut Italus , omnia ignorabat aut negligebat . : Fidem mihi dabit , quicumque vel Germanos noverit , vel historias eorum de primò tantummodò limine salutaverit . De carminibus cantionibusque , quibus jam tum historias suas composuisse ipse memorat Tacitus , nihil ut adferam , fuerit vel maxime , ignorasse Germanos literas , quod tamen , melius edocti , in Gentis opprobrium minimè concedimus , Quid ab Evandri temporibus in hanc ætatem exempla trahenda ? Mutatione enim hominum mutata est indoles nostra , adèd quidem , ut à Caroli Magni temporibus non modo literatam sed literatissimam fuisse Germaniam nemo sit qui non perspiciat . Ipse ille , quem Germanum , quem Nostratem æstimamus , Carolus , literarum non solum amantissimus sed & studiosissimus , collegia assiduè frequentavit , examinibus studio-

studiosorum industriosè interfuit, & multa lectu omninò dignissima ipse edidit. Sic Fridericus nominis hujus secundus lectioni adeò fuit deditus, ut non modò cognomen inde sibi acquisiverit, sed & præter Germanicam, Latinæ, Græcæ, Gallicæ, Saracenæque & scientiarum ferè omnium fuerit peritissimus; Quin idem ille artium nostrarum adeò justus æstimator nec regi rectè populum absque literarum virtutumque adjumentis posse, dexterimè judicavit. Habebat nimirum militantem secum ipsam Sacrationum Codicum fidem, qui sapientem demum Regem stabilimentum populi vocant; Indubitatumque coelestis amoris in Israelitas indicium, per ora Hierami Arabiæque Reginæ pronunciant, à Salamone i. e. Sapientissimò Rege gubernari. Si Caroli Quarti vobis historia placet, *Auditores*, tantus ei in hæc studia fervor fuit, ut per aliquot sæpiusculè horas Eruditorum disputationibus interfuerit, & cum cœnæ quandoque tempus instare ab Aulicis moneretur, hæc sibi exercitia longè gratiora esse dixerit, quam omnis in cœnam quamvis splendidissimam apparatus. Nec absimilem in literas & literarum Professores exhibuit affectum Carolus ejus nominis V. quamvis enim perfectè doctus ipse non fuerit, tener siquidem adhuc statim Imperii magni-

magnitudine à studiis abducebatur, res tamen literarias, ubi ubi potuit, flagrantissimè permovit, & doctos omnes animitus dilexit. : Ut non spernendas virtutis scintillas in eò agnosceres, ad virtutis lumina accendi. Quid fratrem ejus Ferdinandum, quid Ferdinandos cæteros, quid Maximilianos, quid Rudolphos memorem ? omnes tam egregiè de literis sentientes, ut Patroni earum & Benefectores maximi extiterint, qui modò alumni fuerant. Sed obruor multitudine *Auditores*, & quo magis obruor, eo magis felicitatem Germaniæ agnosco, quæ reliquis tanti Imperii membris, Principibus puto, Nobilibus & quibuscunque bonæ mentis & indolis juvenibus, illustria talia in ipsis Imperatorib⁹ gloriosè imitanda exempla feliciter exhibet. Verò profectò verius est, arctâ quadam catenâ devincti fumus qui imperamur cum Imperante ; Et ut in corpore mens sana aut insana esse non potest, nisi ut pariter langueant aut vigeant ejus actiones, ita Princeps in hâc societate communi. Ad virtutem ille præit, ? sequimur. Ad vitia ? inclinamus. Benè beatèque agit ? floremus. Improsperè ? labimur & ruimus cum illô. Ergo felicissima Germania, in cujus provincias omnes & tantorum Imperatorum aulas, indefessus ille Musarum amor diffusus est. Quis
Johan-

Johannem Megapolitanum Ducem xx. annos
studiorum gratia Lutetiæ commoratum non
legit? nec ante discessurum, quam publicè
S. Theologiæ Doctor renunciaretur. Quis
Lotharingiæ Ducem Richwinum Argentinæ?
Quis Hassiæ Landgravium Hermannum Prage,
publicis Cæsaris & Professorum votis, Philoso-
phiæ Magistros creatos ignorat? Quos secuti
postea melioris spei Candidati, tantâ diligentia
& contentione in Stadiô hoc Academicô per-
rexerunt, ut in Cœnobiô Fuldensi sub Sturinô
Abbate sexcenti simul nobilissimorum Equi-
tum filii literis incubuerint, sola etiam aliquan-
dò Academia Pragensis XLIV. Studiosorum
millia eodem annô & tempore numeraverit.
E quibus omninò concludo; Neminem fore
tam injustum rerum æstimatorem, qui non vir-
tutes exinde MINERVÆ & PALLADIS divi-
nitatem agnoscat; Cœlestiusque aliquod
Numen per illam indigetari, quod tantô in di-
sciplinas has liberaliores ardore & Cæsarum,
& Regum, & Principum, & omnium omninò
nobilissimas mentes in publicum bonum in-
flammavit; Rectissimè sensisse videtur *Æneas*
Sylvius, qui voluit in plebeis argentum illas
esse, in Nobilioribus aurum, in Principibus ve-
rò prætiosissimas gemmas. Nec his modô li-
brorum cancellis felicitas PALLADIS nostræ

describitur, *Auditores*, Virilis est, & masculos exhibet pueros Tritogenea ista Diva. i. e. Arma tractat, Ægidem monstrat, galeam ostendit, hastam porrigit,;

Arma viri, ferte arma.

Nec horrida verò ista aut barbara, sed qualia è cerebrò Jovis, nobilissimâ rationis sede, progressa PALLAS exhibebit, prudentiâ scilicet, & sanioribus consiliis temperata. Quæ decus erunt stabilimentumque Imperii; Utilissima pacis publicæque tranquillitatis instrumenta; in quorum sæpius admirabilem tractationem fortissimorum Heroum manus ipse Deus benignissimè instruxit, uti exemplò Josuæ, Moy- sis & aliorum abundè didicimus. Patria, *inquit Romana eloquentiæ Parens, & ex eò informatus Bodinus*, libertas, cives, atque ipsi adeo Reges in tutelâ præfidiòque & sub clypeò armorum securè latitant. Quod cum non lateret fortissimum Thebanorum Imperatorem, Epaminondam, quidam vero ex aliis ea penitus improbaret; fallis tu equidem, egregiè respondit, cives meos, dum ab armorum studio eos avocas & nescis non nisi ex illis publicam felicitatem parari. Sic Romanæ militiæ artifex Tullius Hostilius, cui in honorem virtutis, *ut Florus inquit*, regnum ultro dabatur, Romanis suis quam fuerit necessarius, nemo, opinor,

opinor, erit qui non observaverit; dum enim omnem militarem disciplinam, artemque bellandi, primus in Martiâ gente condidit, ejus postea adminiculis adeo robusta ac vegeta fuit reddita, ut Europam, Asiam, Africam, totum denique Orbem terrarum bellis victoriisque peragraverit. Nec aliis in gentibus desunt exempla; Quid si enim veteres excutiamus memorias & singulorum imperiorum indagemus natales? facilè reperiemus, pleraque regna non alias causas nec alias fortita fuisse origines, quam quod virtute & artibus bellicis fuerint acquisita, deque gente in gentem translata. Quis quæso vel Nino animosior? cui cum Assyriaco Babylonicum regnum conjungenti proxima quæque victoria instrumentum sequentis erat, *referente Justinô*. Vel Cyro in debellandis Medis & Persis alacrior? Quis Alexandro Græcorum fortior? cujus victricibus armis duodecim annorum spatiô universa succubuit Asia & totus Oriens. Sed externa hæc sunt & nemini non nota: Nec lubet modestiam Vestram istis morari; Accedamus, ut brevibus me expediam, Germanos, Inspiciamus Cimbros nostros, inter quos Patrium nobis solum, & Patrii Lares. Gentes ibi reperies, quisquis fueris, *Tacito teste*, non nisi bello & armis lætas. Quibus scutum in acie reli-

quisse

quiffe opprobrium; Gentes, inquam, inter
quas turpe Principi, virtute vinci: turpe co-
mitatui, virtutem Principis non adæquare.
Imo infame in omnem vitam ac probrosum,
superstitem Principi suo ex acie recessisse: de-
fendere verò eundem tuerique præcipuum
sacramentum. Quali invicto animi robore,
Ex Tacito ut adhuc referam, Carbonem & Caf-
sium & Scaurum Aurelium & Servilium Ce-
pionem, Magnum quoque Manlium fuderunt
vel ceperunt: Quinque etiam simul consu-
lares Excercitus P. R. Varum præterea tres-
que cum eò Legiones Augusto abstulerunt,
à Romanis verò nunquam impune perculsi;
adeò *Auditores* nulli armis ante Germanos sunt:
Martis scilicet his studiis non aliter deditos o-
lim, ac si armati Paradysum intrare debuissent,
quos Galli absentes, velut si coram adessent,
horrebant & ad solum sæpiusculè nomen ad-
ventare Germanos, non sine suspiriis & trepidi
ingeminabant. Nec miror animosum Ario-
visti responsum, quod Cæsari, legatos ad eum
de Gallorum injuriis sibi non negligendis mit-
tenti, referri jussit, *cujus ipse Cæsar in commenta-
riis suis annotator ingenuus*; congregaretur cum
vellet, intellecturum quid invicti Germani,
exercitatissimi in armis, qui intra annos qua-
tuordecim tectum non subjissent, virtute pos-
sent.?

sent² Virtus quæ nec in seris adhuc Patrum nepotibus unquam degeneravit ; Hi enim non contenti veteri illâ militiæ laude, quâ Martium Decus Romanis, gentium victoribus, eripuerant, nisi & ipsum Imperii splendorem, & summæ Monarchiæ ornamenta in se suamque gentem transferrent, Aquilasque istas, nunc planè Germanas, stabili invictoque in omne ævum animo ita tuerentur, ut Imperiò istò, *Thuano affirmante*, nullum robustius corpus aut hodie sit, aut olim fuisse homines meminissent. Sed Boream nunc accedite, & mecum memoriâ recolite, quid non de Gothis, de Wandalis, de Cimbris, gente gloriâ certè ingenti, *ut Taciti verbis denuo utar*, historia loquatur. Septentrionales isti sunt, Dani, Dani sunt, xxvii. seculorū Imperio celebres, Nostri, inquam, sunt, *Auditores*, Quibus non suffecerit repulsi modò invicta alias Romanorum arma, nisi & sua inferrent, Alpibusque superatis, in suis sedibus illos adorirentur, & Romam, urbem alioquin æternam *ex mente Taciti*, vinci posse docerent. Æstimate exinde, si placet, *quicumque benevolo aurium obsequiò adestis*, quæ fuerit sub Arcto nostrâ fortitudo, quod gentis hujus in militaria illa PALLADIS exercitia studium, quæ armorum denique gloria ? quâ, veluti flammâ in altum, supra omnia laudum

f

famæ

famæ alis felicissimè evolavit. Frothonem, inter Danorum Reges Magni agnomine donatum, quis intuebitur nec admirabitur? Sequebantur eum, si *Septentrionalium historiarum parenti Saxoni Grammatico* credimus, triginta Reges, amicitia illi vel obsequiò conjuncti. Nec inter hos modò honorum apices quievit, quin potius viginti adhuc alia regna suo adiecit, Hunnisque, quod admirationem omnino explet, victis fugatisque, septuaginta & centum Reges, qui aut ex illis erant, aut sub illorum signis militaverant, sibi submisit: Cujus nimirum potentia ab ortu Rusciam complectens ad occasum Rheni fluvio fuit terminata. Et latius hic quidem hocce Danorum Imperium in Livoniam, Curlandiam, Æstioniam, Prussiam, Poloniam, ipsam denique Tartariam ad Paludem usque Mæoticam extensum deducerem, nisi jam uberius hæc à vobis cognita scirem, quam ut ex me armorum vestrorum virtutem audiretis. Faxit modò Altissimus, cui curæ sumus & cordi, ut felicissimè illa nunc tandem reviviscat, & ex cineribus suis, in optimi Regis regnique gloriam & emolumentum, denuò resurgat qualis antea fuit! Quis Rusciam octies, Angliam decies, Hiberniam octodecies, Scotiam semel, Saxoniam quindecies, Sclaviam vigesies & quater, Norwagiam

wagiam bis & tricies, Ipsam denique Sveciam
ac Gothiã octodecies victoriis Vestris celsisse,
honorique Vestro cladibus suorum litasse,
ignorat, ? Verum Panegyricô opus erit, &
justô Annalium volumine, ut pro dignitate ea
tractentur singula, quæ Orationis jam meæ
temporisque angustia non admittit, id tamen
abunde satis perspicimus, in quod felicitatis &
famæ fastigium gentes, populi, Reges deni-
que ipsi & Principes, armorum virtute & ope
ascendere, locumque inter astra occupatum,
constantissimè tueri possint. Non certè
rexisset neque duplicasset Romanum Impe-
rium Tullus Hostilius, cujus incunabula agre-
ste Tugurium ceperat, adolescentia in pascen-
dô pecore occupata fuerat, nisi armorum vir-
tute inter cæteros eminuisset. Tarquinius
alienus erat, Corinthô ortus, Demaratô
mercatore & exule quidem genitus, sed cly-
peus in salutem urbis assumptus, industrio-
sum brevi pro ignominioso, pro invisô glo-
riosum reddidit. Justinum Imperatoriis
ornamentis fortuna vix decorasset, nisi ex
subulcô, mox fabrô, quem agebat, lignariô,
Miles factus, per varios honorum gradus tan-
tô se fastigiô dignum reddidisset. Et quis
omnia, quæ præsto sunt Historiarum indaga-
tori exempla, per temporis angustiam expli-
cabit, ?

cabit. ? Quis quæso Fabios, quis Metellos, quis Scipiones, quis numerô denique infinitos alios, etiam nostrorum seculorum, horoas loqueretur, nisi fortuna auspice & comite virtute in omne belli negotium ducti viam sibi ad gloriam per laurus stratum aperuissent? Quorum exemplô hodiernum omnes sub Telemachi Personâ ad virtutem exhortatur, & quidem Mentoris specie Homericâ PALLAS.

Tuq; age (quando te video magnamq; bonumq;)
Strenuus esto, ut Tete & postera prædicet etas.

O igitur supra omnem æstimationem positam MINERVÆ hastam! O Divina PALLADIS arma! ad omnia in Togâ sagoque dextre obeunda felicissima media: Deo accepta, Patriæ fructifera, masculis animis decora, immortalitatis denique non ingloriæ indubia instrumenta! PALLADEM accedat, ejus vestigia, per quæ orationem meam hæctenus duxi, gnaviter insistat, quicumque non degener Mundi incola Deo, Patriæ, Parentibus, Amicis, sibi denique ipsi ortus sui partem deberi, Cicerone Magistrô, & didicit & optat. Sic svavissimo literarum armorumque consortio omnium gloria parta, aucta & confirmata in æviternum durabit. De Julio Cæsare Historiæ docent, non aliter eum pingi voluisse, nisi Globo Mundi insistentem, & alterâ quidem manu

manu gladium, alterâ librum tenentem, hâc ad-
ditâ Epigraphe : *Ex utroque Cæsar* ; Diem
enim armis, noctem libris & conscribendis re-
rum ab se gestarum commentariis industriosè
impendit ; Alexandrum forte Macedonem
avidè imitatus, qui omne suum tempus inter
arma & Homerum prudentiorumque, quales
Gymnosophistæ erant, disputationes æquali-
ter divisit, illis diem, his noctem, prandendi
etiam cænanâque horas utrisque tribuens.
Sed quid libri inter arma, aut inter milites Phi-
losophi proderunt ? Multum profectò, si
rectè ponatur calculus. Armata quidem
PALLAS prodiit ; Sed ex cerebro prodiit :
Ex cerebro inquam Jovis, ubi rationis nobi-
lissima sedes ; Ratione ergo & consilio guber-
nari desiderat : Et sapienter Romani fecisse
videnter, quos Musarum ædem Herculi strux-
isse antiquitas refert, Musagetem eum cre-
diderunt, id est, Comitem Ducemque Musarum,
quarum novena postea signa sub fortissimi
Numinis tutelâ consecrarunt, ut mutuis
quasi operis & præmiis juvari ornarique debe-
rent, Musarum quietem defensione Herculis,
Virtutem verò Herculis voce Musarum.
Conjuncta eminent ; disjuncta ruunt. Ar-
ragonix Rex Alphonfus cum Livianam Hi-
storiam semper haberet comitem, & ab ami-

cis interrogaretur, libris an armis prærogativam decerneret, ? utrisque sapienter in isto gradu conjunctis, ex libris se armorum jura didicisse respondit; Ad exemplum omninò Romani consulis L. Luculli, quem Româ rei militaris ignarum & penè rudem profectum, cum totum iter & navigationem libris legendis, & Doctorem disputationibus consumpsisset, tantum evasisse Imperatorem *annotat Cicero*, ut Mithridates, Regum post Alexandrum Maximus, quem in Ponto vicit, eum majorem Ducem, quam quemquam eorum quos legisset aut vidisset, à se cogitum fateretur. Scilicet ut generosum hinnulum non domant, fræna, sed potius irritant, nisi experta, singulosque ad motus intenta hyppocomi manus accesserit; Ita nullatenus Respublica, nisi utriusque adjumentò, firmò poterit consistere talò. Hæc bini isti infractique Atlantis humeri sunt, quibus ceu Marmoreis fundamentis firmioribus, stupenda illa mundi moles securissime incumbit. Fœdissimò itaque & pessimò usu inter nonnullos invaluisse opinor, ut qui arma tractant bellisque exercentur literas ignorent, aut homines togati & Musis dediti armis abstineant. Pompejos, Scipiones, Metellos, postquam in senatu consenuerant, legionibus olim præpositos, infu-
lisque

lisque magistraturæ gloriose implicitas ex victoriâ laurus, quis est qui non cognoverit, & Geminum fingeant Majores nostri Mercurium, Juvenem & Senem, ut fortem scilicet & prudentem Principem esse debere innuerent. Fidem hujus sententiæ manifestissimam ex ipsis Carthaginensium rebus licebit fumere, qui ex Xantippô didicere, *Nequaquam Romanos esse, ut Polybii verba mea faciam, qui Carthaginenses vicissent: Verum Ipsos à se Ipsis Ductorum Imperitia fuisse victos. Unus enim ille Vir & consilium unum legiones, quæ propter solertiam ac præstantiam in re militari vinci non posse credebantur, delevit: Civitatem vero illam, quam penitus concidisse palam erat, militumque animos, qui ex desperatione ipsum quoque doloris sensum amiserant, recreavit atque erexit.* Ad trabem juxta amussim planandam non sufficit sola ascia acies, nisi experta artificis manus in ascilandô eam dirigat, ; Ita inter studia artesque Militares tanta esse necessitudo videtur, ut disjungi sine piaculo nequaquam possint. Quo inter cæteros respexisse Augustissimum Juris Romani Restauratorem *Justinianum* quis deditabit, ? cum in has voces, ad immortale prudentiæ exemplum, *Elementa Juris* istius orditur: Imperatoriam Majestatem non solum, armis decoratam, sed etiam legibus oportet, esse

esse armatam. : Ut utrumque tempus, & bel-
lorum & Pacis, rectè possit gubernari : &
Princeps Romanus non solum in hostilibus
præliis victor existat, sed etiam per legitimos
tramites calumniantium iniquitates expellat. :
Ubi non solum elegantissima vocabulorum
conjunctione, sed & Epithetorum commix-
tione, dum armis ea tribuit quæ legum sunt,
Legibus vero quæ armis conveniunt, egregiè
ostendit. ; Quantum unum alterius opera &
auxilio, ut Respublica salutariter sustentetur &
gubernetur, egeat. Tantorum ergo Impe-
ratorum authoritati dabitur, *Auditores*, Literas
& arma, Calamum & Clypeum, Pennam & Bi-
pennem, Stylum & Pilum, Togam & Sagum,
Ingenium & Industriam, angulares istos lapi-
des esse, ad quos componenda præprimis om-
nia, quæcunque in optatâ debeant constare
perpetuitate. De Scipione Nasicâ refert,
Vellejus Paterculus, quod, cum ob virtutes singu-
lares primus omnium absens Pontifex Maxi-
mus factus esset, ex superiori Capitolii parte
adhortatus fuerit populum : Qui salvam vel-
lent Rempublicam, se sequerentur ; Nescio
an idem de PALLADE nostra nunc dicam ? Se-
cutus eam quisquis unquam vir optimus ha-
beri, & Patriam salvam esse optavit. Quem-
admodum verò nascentes arborum ramunculi
agri-

agricolæ facilè obsequuntur, cujus ductu vel
in altum enituntur, vel in terram proni defle-
ctunt, ita mortalium etiam animis, à cunabulis
præprimis, antiquò præaltòque affectu insi-
nuanda esse, quæ certa & in securam ætatem
mansurâ imagine ad senium usque deducant.,
optimè intellexerunt illi Principes, qui de Sa-
lute Publicâ solliciti, non ipsi modo sæpius
laudatis MINERVÆ studiis animum mentem-
que manciparunt, sed civium etiam suorum &
subjectorum animos à primâ statim infantiâ
in ultimos usque annos iis imbui summâ ala-
critate tentarunt. Adest in ipsis Sacris exem-
plum Nabuchodonosoris, qui laudabili pro-
positò Regiam in Metropoli suâ instituerat,
Academiam, ubi Adoloscetes omnes in scien-
tiis, artibus & disciplinis omnibus liberaliter
instituerentur, quibus Magistros in omni ar-
tium genere versatissimos singulari studiò præ-
fecit, iisque de omnibus ad vitam victumque
necessariis Regiâ munificentiam prospexit.
Profanos si revolvimus annales, Lacedæmo-
niorum, qui post varios fortunæ casus optimi
fuere juventutis moderatores, institutum quis
est qui ignoret? Adoloscetes isti & in Scho-
lis institui & variis etiam corporis exercitiis,
ut cursu, vel jactu, vel lucta, vel pugillari cer-
tami-

tamine exerceri voluerunt, ut sic exercitati ad magistratum munia & singulos vitæ civilis ætatis tam togâ quam sagô essent aptissimi, horû vestigia prudenter pressisse Macedones *apud Curtium* legi, qui selecta quævis ingenia, domi prius liberalioribus studiis à teneris imbuta, in res etiam postea militares optimè formari in publicô curaverunt; Quæ Cohors velut seminarium Ducum Præfectorumque apud Macedonas fuit, unde posteri habuere Reges, quorum stirpi post multas ætates Romani opes ademerunt. Quid de ipsis fidei nostræ hostibus Mahumetanis memorem, ? qui in tantâ & tam foedâ mentis caligine tamen in tantum sapiunt, ut diversa variis in locis constituta habeant seminaria, in quibus innumeros tam Christianæ quam suæ gentis juvenes publicô sumptu educari & à pueritiâ institui curant, pacis mox bellique futuros administratos. Sed quid tam deformibus utimur copiis ? aut quid manipulos nostros servus deformat, ? Horreo istud Turcarum nomen, licet exemplum laudem. Attendite modò, *Auditores*, & avidis nunc auribus gratiora ex me, si placet, accipite; Domesticæ, quæso, experientiæ fidem inspicite, & pari felicitate Vobiscum Reges invenietis, qui in subsidia
nostra

nostra sese accingunt; Quanti enim illi hæc
PALLADIS nostræ studia fecerint, SORA
nostra abundè testabitur. SORA inquam,
ubi indubitatum illud *Palladium*, Pacis scilicet
felicis publicæ documenta & instru-
menta Boreales nostri Monarchæ religiose
colenda deposuerunt. Satius nimirum esse
existimantes, ut Musis locus iste & liberaliori-
bus exercitiis tribueretur, quam ut ignavis
Monachorum oscitationibus & fordescenti-
bus, quibus ante nobilitabatur, voluptatibus
relinqueretur. Quâ de causâ Beatissimus
Rex FRIDERICUS, nominis hujus SE-
CUNDUS, Regiam Fridericoburgi primo à se
in Nobilium juvenum commodum institutam
Scholam in nostrum hocce hospitium pru-
dentissimè transtulit; Mox tanti Parentis di-
gnissimus planè filius CHRISTIANUS IV.
gloriosissimæ memoriæ, pari pietate ductus &
majorem Gymnasio huic authoritatem con-
ciliaturus, Publicos addidit Professores, va-
riosque Equestrium exercitiorum celeberrim-
os Magistros, qui non plebeji modo & Eque-
stris ordinis juventutem, sed Principes etiam
& Regum filios variis artibus, disciplinis, lin-
guis, bellicisque studiis in insigne Patriæ com-
modum industriosissime imbuerent, ut tantò
feli-

felicius inde Rectores & Rerumpublicarum
Administros Orbis sibi Christianus impoſte-
rum caperet. Nec Tuus in Paternam hanc &
Avitam pietatem flagrantiffimus ardor, Opti-
me Regum FRIDERICE TERTIE, Rex
clementiffime, Patruæ benigniffime, vel mini-
mum remiſit; Qui Academiae hujus Pater-
nae, ſi non primus alumnus, certè inter pri-
mos, in hanc futurae gloriae palaeſtram Illuſtri
Tuò exemplo non modò innumeros allexiſti,
ſed hodienuſ adhuc non paucos Regiò planè
& egregiò favore liberaliſſimè hicce foves, to-
tamque Academiam muneribus variis ac privi-
legiis cultiorem indies ornatioremq; ac cele-
briorem ita reddis, ut totius Academiae, imò
totius orbis bonò non difficulter diſcamus;
Quantum Muſis regnum ſit & quanta etiam
Armorum ſtudiis gloria in Daniâ. De quo-
rum glorioſiſſimâ & amiciffimâ conjunctione
plura ad alios nunc dicerem, A. O. niſi diu
jam eſſet, quod mutuis iſtis Optimi Regis be-
neficiis cum iis coiviſſemus & PALLADIS no-
ſtræ decora ſupra omnem æſtimationem po-
ſita vel ex ſolâ noſtrâ Alma SORANA didiciſſe-
mus. De Andalufiæ ſuæ Metropoli Hiſpali
adeò ſibi blandiuntur Hiſpani, ut non vidiffe
miraculum, proverbio, exiſtiment, quicumque
non

non viderit Hispalim, & si cui benè velint, fa-
stuosè dicant; Faxit Deus ut Hispali victum
& amictum habeas: Quis verò bonus & in-
spem Patriæ genitus Juvenis idem in Dania
nostrâ de SORANA non judicabit Academiâ? aut,
si Patriæ & Publico olim prodesse velit bono,
non avidissimis votis exoptabit? ut SORÆ vive-
re & institui queat: SORÆ, SORÆ, *Audito-
res*, ubi dulcissima mella avidissimâ manu con-
stipare conceditur, quibus, quæcunque dabi-
tur occasio, in Reipublicæ emolumentum uti
queamus; SORÆ, ubi parare permittitur cu-
jus nos fructus nunquam destituant quod-
que ab ipso usu majora quotidie incrementa
sumat. Plures heic Portæ & viæ, quam vel ipsa
Ægyptiorum olim numerabat Hecatompylon,
per quas ad honores & gloriam facillimus cui-
que conceditur exitus; Quis igitur hic non
subsisteret? Quis in tam illustri omnium libera-
liorum artium plantariô fructus sibi exquisi-
tissimos acquirere non expeteret? Requirit id
Patriæ Bonique Publici necessitas; Invitat eò
benignissimus Rex FRIDERICUS; Impel-
lit eo, quem avidè omnes ambimus, honor &
gloria; Auxiliatrices insuper manus tot do-
ctissimi perque omnes Europæ Provincias Ce-
leberrimi Viri industriosissime exhibent;
ned i omnis

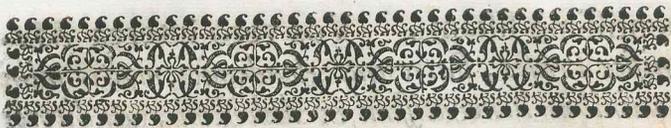
omnis denique Orbis MINERVAM Hospitii
nostri inclamat. Et quamvis neminem non
Vestrum, nisi meus me animus fallit, hæc assen-
tientem intuear. Ego tamen præprimis non
possum, quin gratâ pietate, quod privatim ha-
ctenus egi, publicè nunc etiam non minimam
certè felicitatis meæ partem agnoscam, quod
supremi Numinis & Optimi Regis plus quam
paternis beneficiis in celeberrimum hoc PAL-
LADIS templum admissus & per biennium
receptus fuerim, tales per omnia Magistros
ac Præceptores nactus, à quibus ea colligere li-
cuit, unde Deo, Regi & omnibus bonis debita
olim gratissimâ mente ac manu solvere, mihi
denique ipsi honorem, opes, fameque præcon-
ia præstinare certissimè queam. *At Plus Ul-
tra*, nondum hic subsistere animus: Vos modò
mecum Generosissima MINERVÆ pignora sole-
que Virtuti devoti JUVENES movete cum PALLA-
DE manum & ut hætenus ita porrò in hoc MI-
NERVÆ stadiò infractâ industriâ percurrite.
Brabæum nobis sine exceptione promittit ipsa
Virtus, promittunt omnes boni, si modò in
ipsò conamine non turpiter deficiamus aut
infeliciter consistamus. In Studiis me Vobis,
si Deus faverit, Socium, in Exercitiis Commili-
tonem & in Profectibus Comitem quam lu-
ben-

gentissimè sistam. Vos verò interea *Magnifice Præses, Patresque Academici, multis mihi nominibus honoratissimi ac dulcissimi, Auditores præterea quotquot adestis amicissimi*, benè vivite, feliciter succrescite & omnes modò mihi *Vestræ fidei, industriæ, & conversationi concredito benevolentissimò vulnù & animò constantissimè*

FAVETE.

D I X I.

REGIÆ

REGIÆ ET EQVESTRIS ACADEMIÆ SORANÆ

P R Æ S E S

GEORGIUS
ROSENKRANTZIUS

OLIGERI F. Kielgardi Dominus,

Civibus Academicis Salutem.

Olet laudabilis ea esse mortalium cura, ut quæ ingenti se commendant precio, aut elegantiore artificio grata, inter rariora ostentantur pretiosarum rerum momenta, pyxidibus & arculis diligenter inclusa, AR-
CULO, ficto Veteribus arcarum Deo servanda tradant. Egregie eos Naturam ipsam imitari vides : quæ optima quæque solícite involvit, quasi subtrahat ; imo involvit, ne subtrahat : Sed majore diligentiorum industria evolvantur, quæ negligentibus, non sine gravi damno subtraherentur. Vilescit nimia copia nobile Vinum. Langvet in tanta fœcunditate vinearum cultor. Quæcunque enim ubivis obvia, vix quærenti sunt exposita, statim profecto contemnuntur, omnemque amittunt gratæ venustatis gloriam. Hoc nomi-

nomine sapiens antiquitas Ænigmata, Gryphos, Hieroglyphica esse voluit, ut hominum acuerentur ingenia, cum exercentur, & dum exercentur, una ad majorem discendi cupiditatem incitarentur, latentiaque sub ejusmodi involucris sapientiæ mysteria eruerentur. Sive enim cum Homero uxorem Anthenoris Theanam putas custodem PALLADII, sive PALLADII statuam in arce summa constituis, sive, cum Procopio, locum PALLADII ignoras, sive in templo Fortunæ, aut Martis, cum Cedreno, PALLADIUM invenis, sive PALLADIS statuam intueris in manu Deæ Vestæ, instar vibrantis hastam, cum scuto & vitta, sive PALLADEM ex Iovis Cerebro natam fingis, habes omnino, quod placeat, habes quod discas. Si aurum, quo splendet PALLADIS galea, oculos verberat, splendorem intellectus humani designari vides. Si gallum, cum Phidia, PALLADIS galeæ imponis, industria ac impiger animus Minervæ ac Martis cultori tacite commendatur. Si prælongam, & ad nubes usque transcendentem, cum Claudiano, PALLADIS hastam fingis, vim prudentiæ, veramque fortitudinis laudem in eo positam æstimabis, non vano terri timore, sed indigna timere aut pati. O ingentia ac præclara PALLADIS decora! O necessaria Regibus, Principibus, Optimatibus, omnibusque aliis belli ac pacis tempore PALLADIS arcana! quæ non tantum minorum gentium Quirites: Sed ipsos etiam Heroes ac Heroum liberos rimari sedulo convenit, ne dum PALLADIS se jactant cultores, PALLADIS SIMULACRUM ignorent. Intueantur sæpe illam litera-

rum
k
rum

rum ac armorum præsidem PALLADEM, cujus SIMULACRUM
laudabili & singulari exemplo, in eximium Acade-
miæ nostræ ornamentum exhibere vobis constituit
Illustriss. ac Celsiss. Princeps, DN. CHRISTIANUS
AUGUSTUS, Heres Norwegiæ, Dux Sleswici,
Holfatiæ, Stormariæ & Dithmarsiæ, Comes in Olden-
burg & Delmenhorst, omni Virtutum genere, quæ
Principale fastigium ornant, conspicuus, rarum mode-
stiæ exemplum. Licet enim nec Oedipus esse cupiat,
nec Sphingis Interpret, felicissimi tamen Interpretis
provinciam suscepit, ac egregie sustinebit, doctaque
& eleganti Oratione PALLADEM SORÆ sistet, hoc est,
celebre PALLADIS in ore populi nomen, cujus interior
Virtus in prudentiæ penetrati quæritur, in Aulis ac Cu-
riarum secretis sæpe recondita, tam clara ac perspicua
proponet dictione, ut PALLADEM à multis ante, sed
malè divisam, Musarum ac Armorum præsidem recte
intelligatis. Audietis ex omni historia, quam egre-
gie literarum studia ornent principes? Certe Thebani,
Virtutis bellicæ tantum studiosi, imperium cum ipso
neglectu literarum amisisse, teste Strabone, dicuntur.
Laudat proinde Græcia Themistocles, Epaminondas,
Pericles. Jactat Vespasianos, Diocletianos, Arcadios,
Antoninos Roma. Illustria sunt CAROLORUM,
MAXIMILIANI, FERDINANDI, RUDOLPHI
in Germania Imperatorum nomina. Ostentat, ut alios
taceamus, LUDOVICUM XII. Gallia, qui Iasoni
eximio Juris Doctori ad Collegium finister adequi-
tans, affectum erga literatos hac Regia voce testatus
est: *Nunc Jason tuum Regnum incipit.* Ita voluit huma-
nissimus

nissimus Rex, ut Musarum sacris initiati regnarent
Veneratur & Dania nostra suos WALDEMAROS,
CHRISTIANOS, FRIDERICOS. Æstimat Sora-
na Academia Divum CHRISTIANUM IV, ac Be-
nignissimum Regem FRIDERICUM III, qui non
contenti bellica laude, ipsa etiam pacis ornamenta, li-
terarum studia Italiæ dormitanti ablata huc transtule-
runt, & verum PALLADIS domicilium constituerunt,
in quo ratio arma ac literas tractandi doceretur. Tam
nobile est literis cum armis commercium. Non omni-
no sanum ac pulchrum dices corpus humanum, quod
manibus est destitutum: nec integrum Reip: corpus
æstimabis, cui manum, hoc est, fortitudinem ademeris.
Qua fortitudinis gloria illustres fuisse intelligetis Go-
thos nostros, qui Martium decus Romanis gentium
Victoribus eripientes, Martem ipsum genuisse cre-
duntur, non flentem illum & faucium, quem stulta
Græculorum natio induxit, sed Martem Quirinum &
Vindicem. Hoc PALLADIS simulachrum sæpius co-
gitate, Nobiliss. Juvenes, quibus ad altiora natis id se-
dulo agendum est, ne ad vos illud Aristophanis ac-
commodari possit: *Fuere quondam strenui Milesij: vel*
quod in Cleophanto degenerate Themistoclis filio da-
mnat Plutarchus: Optimus quidem eques, cætera vero iners.
Quare exercitiis ita operam date, ut literarum studia
æstimetis. Nec tridentis Neptunum, nec remi nau-
tam, nec agricolam aratri pudet: neque Vos PAL-
LADIS pudeat. Excitet Vos honor Musis debitus.
Benè majores Solem præposuere Musis, quod illustri-
ores reddant sui Cultores. Excitent Vos tot Impe-
rato-

ratorum, Regum exempla. Excitet Vos Illustrissimi
Oratoris craftini dignitas, ut si non vincere incertiam,
saltem non inultam finatis, dum PALLADIS hic habi-
tantis studia colere enitimini. Excitet Vos tam splen-
didum Principis exemplum, ut precium historiae po-
nere, ac de Eloquentia recte sentire discatis, quam sub
immagine Herculis catenam auream, cui adstantium au-
res adhererent, ore tenentis, ac quo vellet trahentis,
non frustra coluerunt Veteres. Recitabitur Oratio
cras hora nona : Prospicimus adfuturos omnes, qui
PALLADEM aestimant, Gratias amant, pietatem in Re-
gem venerantur, Academiae nostrae de tam grato Ho-
spite gratulantur, Illustre hoc tantae profapiae decus,
amplissimas ejus Virtutes, singularem industriam ac a-
morem erga literas, quem Academiae huic per bien-
nium fere exhibuit Illustriss. Princeps, debita gratula-
tione venerantur, abeuntemque piis votis prosequun-
tur. Bene valete. P. P. in Reg. & Eq. Acad. Sorana
die XX. Nov. M DC LVII.

Sub Academia Sigillo.

MINER-

C. B. D.

MINERVALIA SORANA

Seu

PLAUSUS VOTIVUS

HONORI

ELOQUENTIÆQUE AUGUSTÆ

Illustrissimi Principis

DN.

CHRISTIANI
AUGUSTI,

HÆREDIS NORWEGIÆ,

SLESWICI, HOLSATIÆ, STORMARIÆ,

DITHMARSIAEQVE PRINCIPIS,

COMITIS IN OLDENBURG ET

DELMENHORST.

SIMULACRUM PALLADIS

Publicâ Oratione

memoriter Illustrantis,

DATUS, DICATUSQUE.

S O R Æ.

QVOD BENE EVENIAT!
LÆTA ADES,
SOLEMNESQVE ADORNA APPLAUSUS

SORA,

TUIS ROSA,

GRATULARE ET GAUDE.

AUDI ET LAUDA.

ORATOR ACCEDIT,

SIVE NOVITATIS GRATIA PLACET,

TIBI ADHUC NOVUS EST;

SIVE DIGNITATIS PRÆCELLENTIAM EXPETIS,

ILLUSTRISSIMUS EST.

LAUREATIS PRÆCEDANT SERTIS

VOTISVE OMNIUM CONCINENTIBUS

PÆANA CANANT,

LÆTITIÆ NOSTRÆ SOCH,

MUSÆ SORANÆ,

PRINCIPI

ILLUSTRISSIMO, CELSISSIMO,

OMINE UT NOMINE

FELICISSIMO

CHRISTIANO

AUGUSTO.

REGUM
SANGUINI ET CONSANGUINEO.
QUI

FRIDERICO
TERTIO

REGI DANORUM

PIO, INCLYTO, MAGNANIMO,
DUBIUM LIBERALITATE MAJORI, AN DIGNITATE
MELIORI,
UBIQUE SUMMO,
IN AMORE,

PARTIM NATIVITATE, PARTIM VIRTUTE;

ISTA MELIOR, ILLA FELICIOR,
FAVENTISSIMAM REGALIS MUNIFICENTIÆ
FORTUNAM

GENEROSA INDOLE SECUTUS,
UT CITIUS METAM ATTINGERET,
EXCULTIS ANIMI DOTIBUS
IN NOVUM GLORIÆ THEATRUM NON INGLORIÆ
PRODIT.

TITULOSQUE

ALIENOS ANTEA
NUNC PROPRIOS SIBI
REDDIT

PIETATE ET INDUSTRIA.

ID TESTARE ET MIRARE
REGIA ET EQUESTRIS DANORUM MINERVA,
FELICISSIMA STUDIORUM MAGISTRA,
FOECUNDA ARTIUM MATER,

SORA;

QUÆ
INTER PRIVATOS ANTEA LARES SOLERTER
INSTRUCTUM
PUBLICIS TUIS AMPLEXIBUS
EX REGIO FAVORE
SUB AUSPICIO
OPTIMI TIBIQUE SINCERA FIDE FAVENTISSIMI
PRÆSIDIS
DN. GEORGII ROSEN-
KRANTZII, &c.

LÆTABUNDA EXCEPISTI,
PERQUE BIENNIUM ADHUC,
VERE DICIMUS,
ITA
SCIENTIIS INSTRUXISTI
ARMIS IMBUISTI
UT
RARO EXEMPLO
INTER ARDENTIA GRÁTULANTIUM STUDIA
FAVENTUMQUE FERVENTISSIMOS PLAUSUS
PUBLICE NUNC
NON TREPIDE NEC INDECENTER,
SED PULCHRE, SED INGENIOSE, SED DISERTE
OCULIS ET AURIBVS
SE SISTAT

OMNIUM,
QVO OMNIBVS PROBARETVR,
OMNIVM STUDIA TRAHERET,
QUÆ OMNIA MERETVR
VIRTUS.
HANC QUI HABET OMNIA HABET!

ERGO
HAC PRÆEUNTE
IPSE VOLENS FACILISQUE SUBSECUTUS,
EX MUSÆO IN AUDITORIUM,
EX ORCHESTRA IN PALÆSTRAM,
EX SUBSELLIIS IN CATHEDRAM,
EX UMBRA IN LUCEM,
PER ASPERA DENIQUE AD ASTRA,
FELICI IMPETU,
ET MAGNO CUM NISU,
IPSE JAM

MAGNUS:
MINERVÆQUE SEMEL INITIATUS SACRIS,
MANIFESTO QVODAM OMINE,

AN NOMINE DICAM?
DICENDI DISCENDIQVE ALACRITATE
FUTURUS OLIM,

DEO BENEDICENTE,
ARTE ET MARTE,
LITERIS ET ARMIS,
STYLO ET PILO,
PENNA ET BIPENNI,
TOGA ET SAGO,

MAXIMUS:
PLUS INDIES ULTRA,
FAUSTE AC FELICITER PERGIT;
NEC EXSPECTATO ANNORUM CURSU IN
FESTINATIONE VIRTUTIS
LÆTUM ISTUD ET OPTABILE OMNIBUS RELINQVIT

SEQVIMINI!

QVI AMAT VIRTUTEM, SIC AGIT;
QVI AMAT GRORIAM, SIC AGIT;

MACTE, O MACTE HAC COELI INDULGENTIA!
INUSITATUM VIRTUTIS EXEMPLUM,

CELSISSIME PRINCEPS;

TALI EXEMPLO

ILLUSTRIS,

TALI VIRTUTE

ILLUSTRIOR,

EX UTROQUE,

CREDE TIBI, CREDE NOBIS, OMNIBUS CREDE,

ILLUSTRISSIMUS.

ITA IN ANIMIS HOMINUM,

ÆTERNITATE RERUM,

ET

FAMA SECULI,

MANSURIS NOMINIBUS,

QVOD ÆQVVM EST, QVOD JUSTUM EST,

FELICITER TANDEM GRANDESCES.

HÆC EVENTURA PRECAMUR!

DEUS TE SERVET!

PERPETUET TE DEUS!

NOMINI TUO, VIRTUTI TUÆ, INDUSTRIÆ TUÆ,

HINC CONJICIMVS, QVALIS FUTURUS SIS.

TU FACIES,

VERA FUISSE VOTA OMNIUM AC RATA;

CHRISTIANE

AUGUSTE

DEUS TE SERVET!

ITA CREDIMUS, ITA SENTIMUS, ITA SUBSCRIBIMVS,

PUBLICA VOCE,

LÆTI LVBENTESQVE

OMNES. OMNES.

PRINCIPIS is labor est, hi celsi pectoris ausus,
Talis adorandum Purpura spondet ebur!
PALLADA MAVORTEM q̄; colis: quod dextera librò
Indicat & gladiò leua videnda simul.
Hinc duo condecorant geminò Te sole triumphì,
Tantum dum pretium PALLADIS esse doces.

Bella legis, sed nulla cupis, turmasq; Qvirutum
Volvis, ut angustis prosis ubiq; modis.

Sic benè qui didicit, minùs haud benè militat idem,
Illius augustum culmen & hujus apex.

Patria sic MUSAS, sic discat & optima MARTEM,
PALLADIS EGREGIE ceu SIMULACRA REFERS,

Queis tectum Bellona sibi, sed & atria Phœbus
Occupat, & Clarios fortis Ulysses amat.

Sic CHRISTIANE AUGUSTE places! sic Numine plenum
Non moritura Tibi gloria pandit iter.

Sceptrigeris illustris avis, illustrior arte,
Quâ rarum, Astræâ judice, nomen habes.

Blande T O G A, metuende S A G O, dum PALLADA MARTI
Concordem sociam jungis amore gravi.

Dux mitis, dilectè S O R Æ, quæ MENTIS HONORES
Ostendet terris omnibus inde T U Æ.

A. N. S.

Qvò

NoVVs & DisertVs Orator ChristianVs AVGVstVs
HoLsatæ PrInCeps In pVbLICa Sorani Athe-
næI pVLpta gLorlose asCenDit.

Ita Oratorem Celsissimum, Dominum
suum gratiosissimum, devotâ
manu ac mente adorabat

ADOLPHUS JOHANNES
AB HOLSTEN.

